

საზოგადოებრივი-პოლიტიკური გაზეთი

№16. მაისი 1990 წ.

შასი 50 კაპიკი

თბილისი, 22 აპრილი

სედამ-ს მიერ მოყვანილი ტექნიკა მზადდა ღვინის ძეგლის ასაღებად

ბადრი ვადაცკორიას ფოტოები

როგორც ვნობიძის, 22 აპრილი კაცობრიობის უდიდესი მგერისა და ანტიკრიტიკის ვ. ი. ღვინის დაბადების დღეა. საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიამ ეს "ღვინის-სშესანიშნავი თარიღი" აღნიშნა მასობრივი საპროტესტო აქციით. ამ დღეს სედამ-ს გადაწყვეტილი ჰქონდა ღვინის ძეგლის აღება. ამ აქციისთვის იგი სათანადოდ მოემზადა, რასაც მართონებულმა ხელისუფლებამ დაუპირისპირა საბრძოლო ტექნიკა და შინაგან საქმეთა ჯარის ნაწილები. მოსადონეები შეტაკებისა და სისხლისღვრის თავიდან ასაცილებლად ძეგლის აღების აქცია გადაიდო.

სედამ-ს საკოორდინაციო საბჭოს საქმიანობა

საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია, იბრძვის რა საქართველოს განთავისუფლებისა და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი აღორძინებისათვის, ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ამოცანად მიიჩნევს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ფართოდ გაშლას მის ტერიტორიაზე. ამასთან დაკავშირებით პარტიის II კონგრესზე დამტკიცდა საკოორდინაციო საბჭო შემდეგი პერსონალური შემადგენლობით: 1. ვასიკო ხომერტიკი, 2. ბესიკ ლაფარიშვილი, 3. თემურ ლომჯარია, 4. სოსო სირაძე, 5. სულკო აბალაძე, 6. ბიძინა გიგაშვილი, 7. კობე ჩოგოვაძე, 8. მიშა გოგოსაშვილი, 9. გოგა გეგეჭკორი, 10. ავთო კაპანაძე, 11. ლევან პატარია, 12. ზაზა გაგანიძე, რომელიც მუშაობას აწარმოებს ყველა რეგიონში პარტიის საინიციატივო ჯგუფების ჩამოსაყალიბებლად, ხოლო, სადაც ასეთი ჯგუფები არსებობს კონტროლს გაუწევს მას.

ღვინისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედებს კახეთის, ეგრისის, იმერეთის, გურია-აჭარის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქართლის რეგიონალური კომიტეტები.

კახეთის რეგიონში სედამ-ს რაიონული ჯგუფები მოქმედებს საგარეჯოში, გურჯაანში, სიღნაღში, თელავში, ახმეტაში, შეიქმნა საინიციატივო ჯგუფი ლაგოდეხში. მიმდინარეობს მუშაობა წითელწყაროს საინიციატივო ჯგუფის ჩამოსაყალიბებლად.

იმერეთის რეგიონში რაიონული ჯგუფები შექმნილია: ვანში, თერჯოლაში, ხარაგაულში, არის პერსპექტივა ბაღდათის ფილიალის შექმნისა, აღსანიშნავია, რომ ამ რეგიონში შედის დიდი სამრეწველო ქალაქები: ზესტაფონი, სამტრედია და ტყიბული, სადაც ბევრი ხელისუფლებული პირობებია მთავრობის მხრიდან.

ეგრისის რეგიონალურ კომიტეტში შემავალი ზოგიერთი რაიონების; სენაკის, ზუგდიდის, მარტვილისა და ხობის პირველად ორგანიზაციებში მიზანშეუწონლად მიიჩნევენ ღვინისათვის ეროვნული ფორუმის ფილიალის შექმნას, ხოლო გალის სედამ-ს პ/ო-ს დავე-გმილი აქვს კონფერენციის ჩატარება ეროვნული ფორუმის ფილიალის ჩამოსაყალიბებლად.

უნდა აღინიშნოს, რომ თითქმის ყველა რაიონში წარმატებით მიმდინარეობს ისხალ-გაზრდათა საოკუპაციო ჯარში გაწვევის საწინააღმდეგო აქცია, ეწევიან პროპაგანდა-აგიტაციას მოსახლეობაში, აწყობენ პიკეტებს სამხედრო კომისარიატებთან, მიმდინარეობს სამხედრო ბილდების ჩაბარება და სხვა. გალში საოკუპაციო არმიის ბოიკოტთან დაკავშირებით დაიწყო მუშაობა აქცია, რომელშიც ჩართულია 60 კაცი. ვანში მსგავს აქციაში მონაწილეობას იღებს 18 წევრადმიელი. არის ერთი ჯარიდან გამოქცეულიც. ჩაბარებულია 48 სამხედრო ბილდი. თელავში გაფიცულია 80 წევრადმიელი, გურჯაანში - 27, ხარაგაულში 30. ამავდროულად რაიონის ექიმები ბოიკოტს უცხადებენ საოკუპაციო არმიას და უარს ამბობენ გამწვევებზე პუნქტებში საექიმო კომისიებში მონაწილეობის მიღებაზე.

მიუხედავად იმისა, რომ სედამ-ს საკოორდინაციო საბჭო გარკვეულ მუშაობას წარმართავს, ვერ ვიტყვი, რომ ყველაფერი რიგზეა. ხელისუფლებული პირობების ბეგრია, მაგრამ ზოგჯერ ადგილი აქვს იმ ელემენტარული ნორმების დარღვევას, რაც პარტიის ყველა წევრს აუცილებლად მოეხოფება. ამის მიზეზია ალბათ ის, რომ ზოგიერთ რაიონში ზუსტად ვერ ხდება პარტიის წევრთა შერჩევის საკითხი და საერთოდ პარტიაში მიღების სისტემა მეტ დახვეწას საჭიროებს.

22 აპრილს თელავში ჩატარდა სედამ-ს პ/ო-ის კრება, რომელზეც დაყენებულ იქნა პარტიის წევრის, (გვარს არ ვასახელებთ) საკითხი. მას ოფიციალურად დაუმტკიცდა უღირსი საქციელი ფულის აღების საქმეში. ამ პირობებებს მიუღმა ორგანიზაცი-

ამ უნდობლობა გამოუცხადა, რის გამოც იგი გარიცხა პარტიიდან.

ამ ფაქტს მკაცრი შეფასება მისცა სედამ-ს მთავარმა კომიტეტმა და კატეგორიულად მოითხოვა, რომ ვინც პარტიის სახელით ჩაიდენს ამდაგვარ სამარცხვინო ქმედებას, სასტიკად უნდა იქნას დაჯიჯილი. არავის არა აქვს უფლება პირადი ინიციატივით და პარტიის სახელით რაიმე უმსგავსოება მოიმუქმდეს.

საკოორდინაციო საბჭოს წევრები სისტემატორად იქნებიან მივლინებულნი სხვადასხვა რეგიონებში, ეროვნული კონგრესის არჩევასთან დაკავშირებით.

P.S. ამ დღეებში ეგრისის რეგიონში ჩავიდა ირაკლი წერეთელი, მან დაარწმუნა თანონებები ეროვნული ფორუმის ფილიალის შექმნის აუცილებლობაში. საკითხი გადაწყდა დადებითად.

9 აპრილის მემორიალის შესახებ

მცირეა ქართველი ერი, რიცხოვნობის მიხედვით, მაგრამ დაურობებელი, მებრძოლი და დიდებულია. ალბათ სწორედ ამ თვისებებმა გადმოგვალახვინა საუკუნეები და მოგვიყვანა დღევანდლამდე. საქართველოს ისტორიის თითქმის ყოველი ფურცელი სისხლითაა დაწერილი, აქ ყოველ გოჯ მიწას თავისი ისტორიული მნიშვნელობა აქვს და ამ დიდგანაირი წიგნის ერთ-ერთი ფურცელია 9 აპრილის სისხლიანი განთავილი თბილისში - ყველასათვის დაუვიწყარი, შავად დანისლული დღეა. ქაშუეთის ზარების იმ დამინდელ რეკვასავით, ერის მართალმა ხმამ გააძლიერა შავი ღრუბელი და ამცნო კაცობრიობას თუ რისთვის გაიღო ამ პატარა ქვეყანამ კიდევ ერთხელ მსხვერპლი.

ღვინს ქართველ ერს იმ სასტიკი რბვის ავტორებიც "უთანაგრძობენ", რამეთუ მათი სურვილის მიუხედავად, საქართველოს ისტორიის წიგნი კიდევ ერთი საამაყო გვერდი გადაიფურცლა.

ყველა მოვლენის აღნიშვნასა და სიმბოლკას თავისი ტრადიცია აქვს. ღვინს დიდი პოლემიკა და კამათია იმის შესახებ თუ სად, რომელ ქალქსა თუ სოფელში, რა ფერისა და ზომის მემორიალი დაიდგას 9 აპრილის თემაზე, რომელ ქუჩას, დაწესებულებასა თუ მეტროს სადგურს ეწოდოს 9 აპრილის სახელი. ეს იმ წმინდათაწმინდა დამის სილიალის და მისი პოლიტიკური მნიშვნელობის გაუფასურებაა.

სულწინათა მერაბ კოსტავამ სწორედ იმ დამით წარმოსთქვა სიტყვა - "ეს წამი ერთ-ერთია იმ დიდებულ წამთა შორის -ო, რომელიც უქონია საქართველოს ქართული გენისა და მისი სილიალის შარავანდელად". ეს წამი მოვლენის ადგილას უნდა გამოიხატოს სიმბოლოები და მას მრავალი ძეგლის დადგმა არ სჭირდება.

რევოლუციის ბელადის - ღვინის ძეგლი და თვით რევოლუციის ამსახველი სიმბოლოები იმიტომ იღვებოდა ყველა კუთხე-კუნძულში, რომ დავიწყებას არ მისცემოდა "დიდი ბელადი" და ყოფილიყო ძალით თავსმხვეველი იდეოლოგიის განუწყვეტელი პროპაგანდა...

9 აპრილს ერთდღერთი მემორიალი უნდა დაიდგას იქ, სადაც მოხდა ეს უთანასწორო ბრძოლა, სადაც ქართველმა ერმა სულის ძლიერებით დაამარცხა მომხდური და სადაც თავისუფლებისათვის დაუღუპლებმა თავიანთი წმინდა სულელები ცად ალავლინეს. აღამიანებს

/ დასასრული /

სწორედ იმ ადგილას და არა ყველგან უნდა შევძლოთ მისვლა, ერის ტკივილის გათავისებება და ეს იქნება ღირსეული პატივის მიცემა იმ ბარათლობებს და მისთვის, იმ მსხვერპლად შეწირულებისა და რაც მთავარია გამოხმატველი შინაგანი და პოლიტიკური კულტურისა.

"მცირე გლეხი სიყვარულს ნიშნავს, ზედმეტი კი გონების სილატაკეს"-ო, ამბობს შექსპირი. მარტაძე, გვიყვარდეს და ნუ ვიქნებით გონებით დატყვევნი, გვახსოვდეს და ნუ კი ვიწუწუნებთ. ჩვენს ერს უამრავი ბრძოლის ველი უნახავს საკუთარ მიწაზე, ბრძოლა კვლავაც გრძელდება და ყოველ მათგანს რომ მრავალი ძეგლი დაეღვას არც ტერიტორია გვეყოფა და მათი სიღიადის მნიშვნელობაც დაიკარგება. თუ სად დაიდგას 9 აპრილის მემორიალი არამცდარად არ უნდა გახდეს კამათისა და მითუმეტეს კონფლიქტის საბაბი, რამეთუ ეს შეურაცხყოფაა ერის და იმ ადამიანებისა, ვისაც ის ღამე სიცოცხლის ფასად დაუღდა.

მშვენიერია თავისი განუმეორებლობით მყინვარწყვირი - იგი ბუნებამ შექმნა. დიდი სვეტიცხოველი, ჯვრის მონასტერი - ჩვენი ისტორიის ხელშემწყველი ძეგლები და რადგან 9 აპრილის ღამე საქართველოსთვის ბუნებრივი და ისტორიული კანონზომიერება იყო, მემორიალიც ერთდღერთი უნდა დაეღვას.

ბერი ბარკოზია

ახალი ხაზგაყალიბება... თუ უფლებების დაკარგვა

ამ ბოლო დროს ზოგიერთი ქართველი მეცნიერი ტელევიზიისა და პრესის ფურცლებზე გამოდის ახალი საკავშირო ხელშეკრულების დადების მომხრედ.

მსგავსი აზრი გამოითქვა: "ბილისის", "კომუნისტის" და სხვა გაზეთების ფურცლებზე. ნება გვიბოძეთ გამოვხატოთ ჩვენი უარყოფითი დამოკიდებულება ასეთი იდეებისა და პუბლიკაციების გამო.

"სრული ეკონომიკური სუვერენიტეტი" არ არსებობს პოლიტიკური დამოუკიდებლობის გარეშე. ცენტრი იმიტომ არ გვაძლევს პოლიტიკურ დამოუკიდებლობას, რომ მაშინ ბოლო მოუღებდა ჩვენს ექსპლუატაციას, თანაწილი გახდებოდა ჩვენი ურთიერთობანი პირველ რიგში ეკონომიკის დარგში, საქართველოს სრული ეკონომიკური დამოუკიდებლობის კონცეფცია, პოლიტიკური დამოუკიდებლობის გარეშე, ვისგანაც არ უნდა მოდიოდეს იგი, განწირულია.

მსოფლიოს ისტორიაში ვერ დავასახელებთ კოლონიას, რომელსაც სრული ეკონომიკური სუვერენიტეტი ჰქონდა. მაშინ ის კოლონია არაა. ასევე ვერ დავასახელებთ კონფედერაციას, სადაც ერთი "მოკავშირე" გაბატონებულია, მეორე კი - დაქვემდებარებული. შემოთავაზებული "სრული ეკონომიკური სუვერენიტეტი" სხვა არაფერია, თუ არა პოლიტიკური სუვერენიტეტისაგან ყურადღების ჩამოცილების ცდა...

ეკონომიკურ დამოუკიდებლობას შესაძლოა პოლიტიკური დამოუკიდებლობის შემდეგაც ვერ მივაღწიოთ. მიზანია არა ეკონომიკური დამოუკიდებლობა, არამედ პირველ რიგში პოლიტიკური, მხოლოდ ამის შემდეგ არის სასურველი მივაღწიოთ სრულ ეკონომიკურ დამოუკიდებლობას, მსოფლიოს ბევრ პოლიტიკურად სუვერენულ სახელმწიფოს სრული ეკონომიკური დამოუკიდებლობა არა აქვს.

ჩვენთან ბევრს ეშინია პოლიტიკური დამოუკიდებლობისა, მათ ჰგონიათ, რომ კავშირი მათ იფარავს ომებისა და მტრებისაგან, ეს ილუზიაა და არ შეესაბამება სინამდვილეს.

პოლიტიკური დამოუკიდებლობა აუცილებელია და მის მიღწევაზე ზოგიერთები წინასწარ უარს ამბობენ, ხოლო ეკონომიკური დამოუკიდებლობის მიღწევა საეჭვოა და მას მიზნად აცხადებენ.

ის, ვინც დღეს ახალი ხელშეკრულების ილუზიას იზიარებს, ან შეგნებული მტერია, ან გულწრფელად ცდება. ისტორია, იმიტომ იწერება, რომ იგი მაგალითად გამოდგეს. დიდი სახელმწიფოების ხელშეკრულებები ფარატირა ქაღალდებია. ეს დასაბუთა 1922 წელს სსრკ-ს შექმნამ. განა ჩვენს კონსტიტუციაში არ გვიწერია, რომ ვართ სუვერენული რესპუბლიკა, კავშირიდან თავისუფალი გასვლის უფლებით ვართ კი? განა ახალი ხელშეკრულება ამაზე უფრო მეტ გარანტიებს მოგვცემს, ან მეტ "სუვერენულობას" აღიარებს?

თანასწორუფლებიანი ურთიერთობანი რომ დაამყაროთ, - აუცილებელია შენც იმის თანასწორი იყო.

რუსეთი ახალ ხელშეკრულებებს ისევ ფარატირა დეკლარაციად გადააქცევს. ამიტომ, ყველამ უნდა ვიბრძოლოთ ახალი ხელშეკრულების, როგორც ანტიეროვნული მოთხოვნის წინააღმდეგ.

ერთადერთი გზაა ჯერ განვთავსოთ უფლებები, შემდეგ კი ვივიქროთ მოკავშირეებზე და ახალ ხელშეკრულებებზე.

"სრული ეკონომიკური სუვერენიტეტის" მიღწევის ერთადერთი რეალური გზაა პოლიტიკური სუვერენიტეტი, ანუ უფლება, პირველ რიგში თვითონ მართო საკუთარი ქვეყნის ეკონომიკა და პოლიტიკა...

პ. ბრიგოლიანი
ეკონომიკის ინსტიტუტის უმცრ.
მეცნიერი-თანამშრომელი

გამოვიხსნათ „იზაია“ იზაიისადი უწყაბაისადი

საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატი ფეხბურთში აუყვამობი, წინააღმდეგობებით აღსავსე აღმართს, დადგა დრო, როდესაც ჩვენ თვითონ უნდა განვაგოთ ჩვენი საფეხბურთო მეურნეობა. უახლოეს ხანში ჩვენ აუცილებლად მივიღებთ მონაწილეობას ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატებში, ან როგორც თავისუფალი, დამოუკიდებელი სახელმწიფო ან როგორც ანექსირებული ქვეყანა /ვიფას წესდების მიხედვით/. შორს არ არის ის დღე, როდესაც ჩვენი რესპუბლიკის საკლებო და ეროვნული გუნდები მოხიბლავენ "მარაკასას", "უემბლის", "პარკ დე პრენსისა" და მსოფლიოს სხვადასხვა სტადიონებზე მოსულ გულშემატკივრებს, მაგრამ მანამდე მრავალი პრობლემის გადაჭრა და ბარიერის გადალახვა მოგვიწევს. ქვემოთ ერთ-ერთ მათგანზე გავამახვილებ თქვენს ყურადღებას.

საქართველოში ყველაზე უფრო ძლიერი საკლუბო გუნდი მუდამ იყო ბილისის "დინამო". წელს მან სახელმწიფო გამოცდას გაიარა და პირველ ეროვნულ ჩემპიონატში გამოდგინა "იბერიის" სახელით, ამას წინააღმდეგ ვინ უნდა თანადგომოდა საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიამ /იხილეთ ამა წლის 14 აპრილის გაზეთი "ლელო"/. მართალია კლუბმა სახელი გამოიცვალა, მაგრამ იგი სამწუხაროდ ჯერჯერობით კვლავ "დინამოს" რესპუბლიკური საბჭოს, რესპუბლიკის სპორტს, "დინამოს" ცენტრალური საბჭოს და საკავშირო სპორტსა და ქვემდებარებაშია. ან ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, როგორ შეიძლება საქართველოს დამოუკიდებელ, ეროვნულ ჩემპიონატში მონაწილეობა კოლექტივი იმპერიულ უწყებებს ეკუთვნოდეს?

ზოგიერთს შეიძლება ეგონოს, რომ თვით "იბერიის" ფინანსური ან რაიმე სხვა მონაწილეობის გამო მინარე ხელს აძლევს ამდენი ძიძის ხელში ყოფნა. იმდენად, რამდენადაც "იბერია" უკვე გასული წლიდან გადასულია თვითდაფინანსებაზე, ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი ორგანიზაციებიდან ჩვენი კლუბი დოტაციის ან რაიმე სხვა სახით კაპიტალს კი არ იღებს. პირიქით "დინამოს" ცენტრალური საბჭოს "იბერიის" 404000 მანეთი ვალი აქვს ამას გარდა, ამავე საბჭოს დაქვემდებარებაშია ბილისის უქსოვანი ქსოვილების ექსპორტირების და სპორტული ნაწარმის ტრიკოტაჟის ფაბრიკები. საიდანაც ყოველწლიურად რამდენიმე მილიონი მანეთი რესპუბლიკის ბიუჯეტის გვერდის ავლით პირდაპირ მიემართება "დინამოს" ცენტრალური საბჭოს ბიუჯეტში.

ორი აზრი არ არსებობს იმის შესახებ, რომ "იბერია" უნდა გამოეყოფა ყველა ზემოთთვლილ უწყებებს და თუ გაანდო, რომ იგი საკლუბო მრავალპროექტული კომპანიაა, მაშინ უნდა დაეწიოს მისი ფინანსური და მართლმართლობის კლუბი გახდეს, ახლად უნდა დაეწიოს მისი ფინანსური და მართლმართლობის საფუძვლის ჩაყრა. /ელემენტარულად კლუბს სჭირდება საფეხბურთო მოედნები ბავშვთა გუნდებისათვის, ოუნორთა სხვადასხვა ასაკის გუნდები, ფეხბურთელთა სოციალური პრობლემების გადაწყვეტის მექანიზმი და მრავალი სხვა/ რისკენაა გადამდგენი.

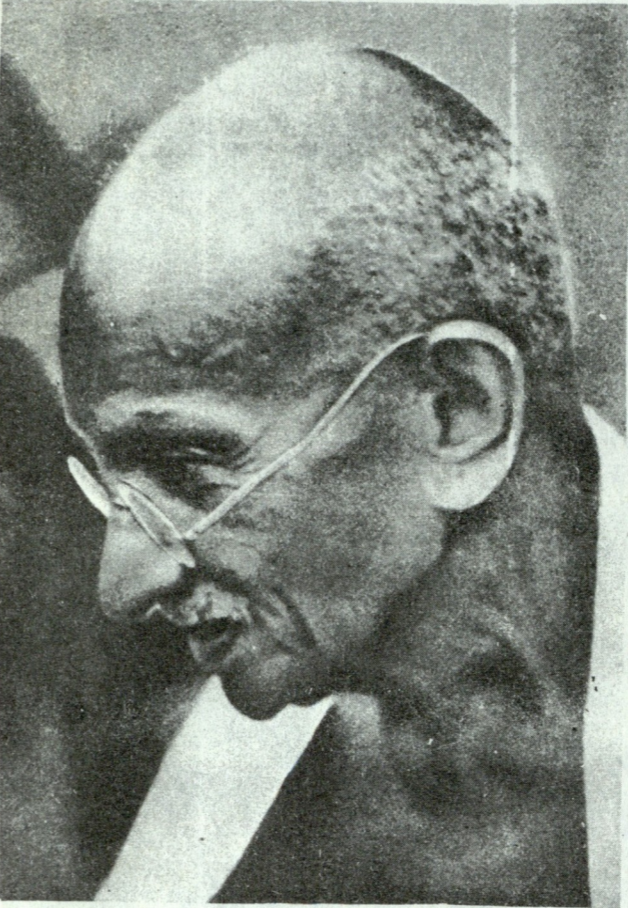
გმედ პირველ ნაბიჯად ნისი ქადაპის მუნიციპალიტეტისათვის გადატანა მიმართია. ალბათ მას შემდეგ, რაც საკავშირო დაქვემდებარებიდან გამოვიხსნით უქსოვანი ქსოვილების ექსპორტირების და სპორტული ნაწარმის ტრიკოტაჟის ფაბრიკებს, უპირაწი იქნება ისინი "იბერიის" კლუბს გადაეცეს. აგრეთვე საჭიროა "იბერიის" კლუბს გადაეცეს "დინამოს" სპორტული ნაწარმი. /საინტერესოა, რომ ეროვნულ სტადიონზე ასპარეზობისათვის გუნდი იხდის მატჩის საერთო შემოსავლის 30%-ს. /ამ და სხვა მრავალი პრობლემური საკითხების გადაჭრაში გუნდს გულშემატკივრები და მთელი ქართველი სამოგალოებრიობა უნდა ამოუღდეს მხარში.

ვაჟა ძუნიძე

მსოფლიო პოლიტიკა მოღვაწეთა ბაზაზე

საქართველოს რთული სოციალურ-პოლიტიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, საჭიროდ მიგვაჩნია, პერიოდულად გამოვატყვევოთ წერილები მსოფლიო პოლიტიკური გამოცდილების შესახებ. ადგილს დავუთმობთ ცნობილ პოლიტიკურ მოღვაწეებსა და მათ ნააზრებს, რომელთა ღვაწლითაც უამრავი ადამიანი დაამტკიცა. მათ შორის ყურადღებას გავამახვილებთ სწორედ იმ საკითხებზე, რომლებიც საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობისათვის იქნება აქტუალური და პრაქტიკული მნიშვნელობის მქონე. ამ მიზნით ვიწყებთ საგაზეთო წერილების გამოქვეყნებას რუბრიკით - "მსოფლიო პოლიტიკური მოღვაწეთა ბაზაზე".

დღევანდელ წოდებში შემოგთავაზებთ წერილს დიდი ინფორმაციის მატარებელი განდის შესახებ.

მავთიმა განდი

ეროვნული დამოუკიდებლობის ბრძოლის ხალხმწიფე

"დიდი სული მათხოვრის ტანსაცმელში"

ასე უწოდა დიდმა ინფორმაციამ მწერალმა რაბინდრანათ თაკორიმ მაჰანდას კარამ-ჩად განდის. იგი სიცოცხლეშივე იქნა აღიარებული "ინფორმის მამად". ხშირად მას მაჰათმა განდად მოიხსენიებენ. მაჰათმა მისი ზესახელია, რაც სიტყვა-სიტყვით "დიდი სული" ნიშნავს. იგი ინფორმის ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ღვაწლში მართლად დიდი სული იყო. მისი სიღიადე ბრძოლას გასცა კონკრეტული ქვეყნისა და კონკრეტული ისტორიული პერიოდის საზღვრებს. "ადამიანები ყოველთვის მიმართავენ მაჰათმა განდის საწინააღმდეგო ადგილი ექნება სულის ჩაგვრასა და დეგრადაციას, რათა განიმტკიცონ საკუთარი ღირსება. მშველიბიანი ბრძოლის იარაღი, რომელიც მან მისცა კაცობრიობას, გამოიყენება სხვადასხვა ქვეყანასა და სხვადასხვა პირობებში. მსოფლიო მართებულად მიიჩნევა განდის უდიდეს ინფორმაციად ბუდას შემდეგ". - წერს ინდირა განდი.

მაჰათმა განდი თავის ფილოსოფიურ მოძღვრებაში იძლევა კაცობრიობის მშვიდობიანი თანაცხოვრების გასაღებს. სწორედ ამის შესახებ აღნიშნავს რაჯივ განდი: "შემრიგებლობა და მშვიდობა - აი რა სჭირდება დღეს მთელ დედამიწას. მაჰათმა განდი გვასწავლის, რომ კაცობრიობის მთელი ისტორია მეტყველებს ძალმომრეობის უარყოფის აუცილებლობაზე. მხოლოდ მშვიდობისაკენ მისწრაფება იხსნის ადამიანებს ძალმომრეობის უსაშინლესი შედეგისაგან".

მაჰანდას კარამჩად განდი დაიბადა 1869 წლის 2 ოქტომბერს, ინფორმის ვაჭართა კასტის წარმომადგენლის ოჯახში. დაწყებითი განათლება ინფორმის მიწოდ, შემდეგ სწავლის გასაგრძელებლად გაემგზავრა დიდ ბრიტანეთში, სადაც ლონდონის უნივერსიტეტში დაუფლა იურიდიულ მეცნიერებას. 1891 წელს განდი ვეტილის დიპლომით ბრუნდება სამშობლოში.

ერთხანს ბომბეში მუშაობდა. ხოლო 1892 წელს ერთ-ერთი ინფორმის ვაჭრის მიწვევით მიემგზავრება სამხრეთ აფრიკაში, სადაც ფირმის იურისტ-კონსულტის თანამდებობაზე იწყებს მუშაობას. სამხრეთ აფრიკაში განდიმ თითქმის ოცი წელი დაჰყო. ეს ქვეყანა მაშინ ინფორმის კოლონიას წარმოადგენდა, სადაც ადგილი ჰქონდა აფრიკის-ნილ რასიზმს. მრავალი ინფორმის ცხოვრობდა და მუშაობდა იმ დროს სამხრეთ აფრიკაში. ადგილობრივ მცხოვრებლებთან ერთად ინფორმის ხალხიც განიცდიდა ჩაგვრას. განდი აღაშფოთა სამხრეთ აფრიკაში გავრცელებულმა დისკრიმინაციამ. მან გადაწყვიტა ენერგიულად გამოსარჩლებოდა თანამემამულეებს.

აქედან იწყება მაჰანდას განდის შეურთებელი ბრძოლა ინფორმის კოლონიზატორების წინააღმდეგ. ამ ბრძოლაში რამოყალიბდა მისი სოციალურ-პოლიტიკური შეხედულებები და ის ტაქტიკური მეთოდები, რომლებიც თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ. სამხრეთ აფრიკაში განდის ბრძოლა კოლონიზატორების წინააღმდეგ იმით დაიწყო, რომ ერთიან ძალად შეაკავშირა ინფორმის მოსახლეობა. აღნიშნულ საქმიანობაში მას დიდი დახმარება გაუწია მის მიერ დაარსებული მაჰათმა განდის დასახული მიზნის მისაღწევად განდის დანიშნული ეროვნული მთავარი ისეთი მშვიდობიანი მეთოდს; როგორც არის "სამოქალაქო დამოუკიდებლობა". ძალდატანების აქტებზე პასიური პროტესტი პასუხი. ბრძოლის ასეთ არაძალისმიერ, მშვიდობიანი მეთოდს "სატიანობა" ეწოდა. ეს არის ხელოვნურად შექმნილი ტერმინი, რომელიც ღვაწლში სიმართლის და შეუპოვრობის ნიშნავს, /სატი - სიმართლე, იანგრაჰ - სიმტკიცე/. "სატიანობა" მშვიდობიანი ბრძოლის მეთოდია, რომელიც ემყარება "აპიისას" ფილოსოფიას. "აპიისა" ხალხური სპირიტუალიზმია, ეპოსილიან იღებს სათავეს და წარმოადგენს ძალდატანებლობის ფილოსოფიურ კონცეფციას. განდი იგი აბსოლუტური სიმართლის უსაბუთო დაუტანებლობის ფილოსოფიურ კონცეფციას. განდი იგი აბსოლუტური სიმართლის უსაბუთო დაუტანებლობის ფილოსოფიურ კონცეფციას. განდი იგი აბსოლუტური სიმართლის უსაბუთო დაუტანებლობის ფილოსოფიურ კონცეფციას. განდი იგი აბსოლუტური სიმართლის უსაბუთო დაუტანებლობის ფილოსოფიურ კონცეფციას.

განდი, გამოიღო რა "აპიისას" ფილოსოფიური დოქტრინიდან აღიარებდა, რომ ღვაწლში მთავარი, როგორც საბოლოო მიზანი მხოლოდ "აპიისათ", - ძალდატანებლობით უნდა იქნეს მიღწეული. იგი აღიარებდა მიზნისა და საშუალების განუყოფლობას და პრინციპულ საშუალებას ანიჭებდა. კარგი მიზნის მიღწევა მხოლოდ კარგი საშუალებით შეიძლება. განდი თვლიდა, რომ ყოველგვარი ძალადობა, თუნდაც ბოროტების დასაბრუნებლად, ცუდი საშუალებაა და უარსაყვება.

განდი, რომელიც მთავარი, როგორც საბოლოო მიზანი მხოლოდ "აპიისათ", - ძალდატანებლობით უნდა იქნეს მიღწეული. იგი აღიარებდა მიზნისა და საშუალების განუყოფლობას და პრინციპულ საშუალებას ანიჭებდა. კარგი მიზნის მიღწევა მხოლოდ კარგი საშუალებით შეიძლება. განდი თვლიდა, რომ ყოველგვარი ძალადობა, თუნდაც ბოროტების დასაბრუნებლად, ცუდი საშუალებაა და უარსაყვება.

"აპიისა" ისეთი მაღალპრაქტიკული ინტუიციის მქონე პიროვნების ხელში, როგორც მაჰათმა განდი იყო, იქცა თავისუფლებისათვის, ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის

ბრძოლის მაღალხეობრივ, დვიის სიყვარულით გაწონასწორებულ იდეოლოგიად. მის მსოფ-

ლმხედველობაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს ეთიკურ ნორმებს, რომლებიც პრინცი-

პების ღონისძიება ახდენს. მასთანავე განდი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობისათვის საჭირო იდეო-

ლოგიის ფორმირებაში დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა ისტორიულ წარსულს და მასთან კავ-

შირს. იგი აღიარებდა ჭაბუკიანის ორგანიზაციას. ამ მხრივ იზიარებდა ცნობი-

ლი გერმანელი ფილოსოფოსის ლაიბნიცის აზრს - "აწმყო შობილი წარსულისაგან არის

მშობელი მომავლისა". განდი თვლიდა, რომ "ინდივიდი ისე უნდა ჩაეკონოს ძველ ინ-

ჯერ ცივილიზაციას, როგორც ბავშვი დედის პუბსს".

განდის მიერ ცივილიზაციის გაგება, ისე როგორც სხვა ფილოსოფიური შეხედულებ-

ები, თეოლოგიური იდეებს სათავეს: "ცივილიზაცია ღმერთის მიერ მოცემული მითითებით არა

არა სურვილების გამრავლებაში, არამედ მათ შეგნებას და ნებაყოფლობით შეზღუდვაში.

მხოლოდ ამას შეუძლია ნამდვილი ბედნიერებისა და კმაყოფილების მოტანა. იგი ერთი-

ადად აღიქვამდა უფროს ენაზე კაცობრიობას".

ოქტომბრის რევოლუციამ თავისებური გამოხატულება პოვა ინდივიდუალურ, თუმცა

განდი არ იზიარებდა ბოლშევიკურ რევოლუციის სიხილან გზას. ამასვე მეტყველებს მი-

სი სიტყვები - "არასოდეს მჯეროდა ბოლშევიკური საფრთხისა".

"ფილოსოფია თეოლოგიის მხევალია" - ნათქვამია. განდის ფილოსოფიური კონცე-

ფციის სისტემისათვის სწორედ თეოლოგია წარმოადგენს. "თუ არ ვითანამშრომლებდით ღმერთ-

თან - აზრობს განდი, ჩვენი ნაციონალური დაუმორჩილებლობა მინარს იქნება". მან

დღემრი, როგორც თეოლოგიური კატეგორია, პრაქტიკულ, სასარგებლო ფერმონად აქცია.

განდი, აიკივებს რა ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

როგორც სწორედ ღმერთის შეცნობას მიიჩნევს. ამის გამო თავისი წიგნის, "ჩემი ცხოვ-

რება", ერთ-ერთ ბოლო თავში წერს: "ახსოვს ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს, ღმერთს,

მუსულმანი პოლიტიკურების განთავისუფლებისათვისაც. ამას ისეთი სიყვარულით და

პატივისცემით ასრულებდა, რომ მუსულმანთა გარკვეული ნაწილი დაიმსახურა. ამასვე მე-

ტყველებს ის ფაქტი, რომ განდი არაერთხელ იყო მიწვეული მუსულმანთა ლიგის სახლში-

ზე მონაწილეობის მისაღებად. რჯულმეცნიერებლმა განდის ზნეობრივსა და ეთიკურ

ნორმას წარმოადგინა.

განდი თვლიდა, რომ "საზოგადოებრივი წინააღმდეგობები უნდა მოგვარდეს, რო-

გორც ოჯახური უთანხმოებები - დარწმუნებით, დამოხმობით, მესამის სამართლით და ბო-

ლოს დანაშაულებზე უარის თქმით. საჭიროა იმის გათვალისწინება, რომ შესაძლებელ-

ია მოწინააღმდეგე ისეთივე კეთილ მიზანს ატარებდეს, როგორც შენ თვითონ". ეროვნ-

ული დამოკიდებლობისათვის მშვიდობიანი ბრძოლის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პირობას

წარმოადგენს ნდობის უზენაესობა. განდის მიაჩნია, რომ უანგარო ნდობა აღამიანის

დარწმუნების ყველაზე უფრო ქმედობით საშუალებაა. სწორედ ასეთი დამოკიდებულებით

არის ნაკარნახევი მოწოდება - "ენდო მოწინააღმდეგეს".

განდის კონსტრუქციული მოქმედების მიზანად მიაჩნდა პოლიტიკური დამოკიდებ-

ლობის მოპოვება და ეროვნული ბურჟუაზიის მიერ ხელისუფლების აღება. მისი ფილოსო-

ფიური კონცეფციის საფუძველზე ეს მიზანი სოციალური პირობების გაუმჯობესებასა და

საერთოდ სოციალური რევოლუციის მოხდენის გარანტიას იძლეოდა.

განდის მიერ მოწოდებული სხვა მრავალ "სამოქალაქო დამოწმობის" კამპანი-

ას შორის ერთ-ერთი სამაგალითოა ეგვიპტეში "მარლის გზა", რომელიც შემდგე-

ნარად იქნა ორგანიზებული: აქციის დაწყებამდე განდი თავის დანაშაულებზე დაიკარგა

და გაემგზავრა მარლის მომპოვებლებთან, სადაც სამი კვირის განმავლობაში მუშა-

ობდა მათთან ერთად. ასეთმა ურთიერთობამ საშუალება მისცა უკეთ გაესცნობდა მარ-

ლის მომპოვებელთა პრობლემატიკას, ამასთან ერთად ხელი შეუწყო მუშების შორის მეტი

ნდობისა და კომპეტენციის მოპოვებაში. მუშებთან ყოფნისას განდი შესძლო ჩამოეყა-

ღიბებინა მათ შორის საერთო საზოგადოებრივი აზრი ინგლისელ კოლონიზატორთა წინააღ-

მდეგ. ასეთი წინამძღვრების შემდეგ დაიწყო "სამოქალაქო დამოწმობის" აქცია,

რომელიც წარმოადგენდა უკვე კარგად ნაცად "სატიანობას". მშვიდობიანი ხასიათის

პოლიტიკურ გაფიცვასა და მიტინგს მოჰყვა დამოწმობის სხვა ფორმები, - ინგ-

ლისური საქონლით მოვარდნილი სავაჭროების პიკეტირება, უცხოური წარმოების ტანსაცმლის

საჯარო დაწვა, /რასაც განდი ხშირად მიმართავდა/, გადასახადებზე უარის თქმა და

სხვა. უნდა აღინიშნოს, რომ განდის პოლიტიკა ხასიათდება მრავალფეროვანი, კონს-

ტრუქციული საპროტესტო აქციებით ეროვნობით.

წინასწარ საფუძვლიანად მოზადებული "მარლის გზის" აქციამ მიზანს მიაღ-

წინა და თავისი კონკრეტული შედეგები გამოიღო.

მიუხედავად იმისა, რომ განდის პოლიტიკური აქტიები ზედმიწევნით მშვიდობი-

ტომ, რომ არსებული სახელმწიფო სამართალი თავისი არსით ცლიდა, არამედ იმიტომაც, რომ იგი დამპყრობელთა ხელისუფლებიდან მომდინარეობს და მათ ნებას გაძობაძვს.

სტორიულ-პოლიტიკური მდგომარეობისა და ვითარების ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობისათვის გამოყენების შესახებ წარმოდგენას იძლევა განდის დამოკიდებულება ინგლისის ხელისუფლებასთან სამოქალაქო ომისა /1914-18წწ./ და მეორე მსოფლიო ომის დროს.

პირველ შემთხვევაში განდის სოლიდარობა აღუთქვა ინგლისს. ინდოელი სტუდენტებისაგან ჩამოაყალიბა დაპირებული ინგლისელი მეომრებისათვის დამხმარე რაზმები, ასეთი მოქმედებით ცდილობდა მორალური ზეგავლენა მოეხდინა ინგლისის ხელისუფლებაზე და ამის საფუძველზე იძულებული გაეხდა უარი ეთქვათ ინდოეთში იმპერიალისტურ მიზნებზე.

დარწმუნდა რა განდი ოკუპანტთა ხელისუფლებასთან ასეთი მაღალხეობრივი მეოთხედით ბრძოლის წარუმატებლობაზე, მეორე შემთხვევაში სხვა საშუალებებს მიმართა. გამოიყენა მეორე მსოფლიო ომში ჩაბმული ინგლისის მდგომარეობა და გამოვიდა რადიკალური მოწოდებით - "ინგლისელი დამპყრობლების ყოფნა ინდოეთში ქვეყნიერების წინაშე არცხვეს ჩვენს ხალხს, ინგლისელებმა უნდა დატოვონ ინდოეთი და ჩვენ ამისათვის ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ... ან სიკვდილი ან გამარჯვება!"

განდი, უარყოფდა რა ყოველგვარ დიქტატურას, სახელმწიფოს მიიჩნევდა თავისი არსით დიქტატურის პოლიტიკურ სტრუქტურად. იგი თვლიდა, რომ "სახელმწიფო არის გამეფებული პარტიის ხელში არსებული ძალადობის იარაღი". სახელმწიფო სტრუქტურის იდეალურ მოდელად მიიჩნევდა ანარქიულ წყობას განათლებული და მაღალი ფიქრობების მქონე საზოგადოების პირობებში, სადაც ზნეობრიობის საყოველთაო პრინციპია. ასეთ პირობებში ყველა მისივეს ფართო, თავისუფალ ფიქრობისა და მოქმედებისა. ამ უკანასკნელის შეზღუდვა ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც თვით იქნება შემზღვეველი სხვათა ფიქრობისათვის. ასეთ იდეალურ საზოგადოებაში არ არის პოლიტიკური ხელისუფლება, რადგან არ არის სახელმწიფო. სახელმწიფოებრიობას მოკლებულ საზოგადოების ცხოვრებისა და ურთიერთობის ძირითად პრინციპად განდი მიიჩნევდა იდეალურ დემოკრატიის რეალურებას. მისი აზრით ეს იქნებოდა არა ძალისმიერი სახელმწიფო, არამედ ძალადობისაგან მაქსიმალურად განთავისუფლებული სახელმწიფო. განდი გამოდიოდა რა ინდოეთში არსებული პოლიტიკური მდგომარეობიდან, უარყოფდა კლასობრივ დაქსაქსულობას, სთავაზობდა კონფრონტაციასა და დაპირისპირებას. იგი უდიდეს როლს ანიჭებდა სახელმწიფო მმართველობის სფეროში პიროვნებას, მის ზნეობრივ და მორალურ კრედიტს, პოლიტიკურ ინტელიცენსსა და საერთო პიროვნულ ღირსებებს.

სახელმწიფო მმართველობის სტრუქტურაში განდის დიდ ბოროტებად მიაჩნდა ცენტრალიზმის პრინციპი, რომელსაც მიიჩნევდა ინიციატივისა და ადამიანის, როგორც პიროვნების პოტენციური შესაძლებლობების ჩაკვლის საშუალებად. იგი აღიარებდა, რომ მმართველობის ცენტრალიზმის სისტემა სახელმწიფო ძალადობის ტიპური გამოვლიანაა, რომლისთვისაც შეუთავსებელია დემოკრატიისა და თანასწორუფლებიანობის მცნებები. ინდოეთის განვითარებისათვის აუცილებელ პირობად განდის მიაჩნდა მრეწველობისა და ეკონომიკის დეცენტრალიზაცია.

განდი მშვიდობიანი გზით ეროვნული დამოუკიდებლობის მოპოვებისათვის აუცილებლად თვლიდა უპირველესად ეკონომიკურ დამოუკიდებლობას, ხოლო პოლიტიკური დამოუკიდებლობა შემდეგ ეტაპად ესახებოდა. ეკონომიკური დამოუკიდებლობის შემდეგ პოლიტიკური დამოუკიდებლობა არა მარტო შესაძლებლად მიაჩნდა, არამედ რეალურ აუცილებლად თვლიდა.

განდი თვლიდა, რომ საზოგადოების განვითარებას განსაზღვრავს არა წარმოების წინსვლა, არამედ მორალური სრულყოფისა და განვითარების დონე. მომავალი ინდოეთი წარმოედგინა, როგორც სასოფლო გაერთიანებების ფედერაცია. საერთოდ დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა სოფლის მეურნეობას და კერძოდ საგლეხო მეურნეობას, როგორც ინდოელი ხალხის ტრადიციულ საქმიანობას. განდი ითვალისწინებდა დემოკრატიის საფუძველზე ფედერალიზმის პრინციპის მოქმედების არეალის გაფართოებას. განდის მიხედვით, დემოკრატია, საერთო-სიკეთისათვის "საზოგადოების ყველა ფენის ფიზიკური, ეკონომიკური და სულიერი ძალების მობილიზაციისათვის საჭირო მეცნიერება და ხელოვნებაა". განდის მიხედვით ინდოეთში მიზნად ისახავდა ნაციონალურ ტრადიციებზე დამყარებულ ფართო დემოკრატიას, რომლის დროსაც საჭიროა მაქსიმალურად განხორციელებული პრინციპი - "ყველა პიროვნების გადარწმუნება უზრუნველყოფს უშუალოდ ამ პირობებით დაინტერესებულმა პირმა". განდი მიიჩნევდა, რომ ცხოვრების წინააღმდეგობის პირობებში უნდა იქნებოდა ნდობის, პატივისცემის, მორალურ ავტორიტეტის და არა სასამართლოსა და მცველების". განდის ფილოსოფიური კონცეფციის მიხედვით დემოკრატია ეყრდნობა "სახალხო სუვერენიტეტს", რომლის დროსაც თითოეული მოქალაქე წარმოადგენს როგორც მმართველ, ისე მართვად, ანუ მართვას დაქვემდებარებულ სუბიექტს. "მეცნიერებას, ძალმომრეობის უარყოფის შესახებ - ამბობდა განდი - შეუძლია მიგვიყვანოს ჰეგემონი დემოკრატიაზე".

უფლების და მოვალეობის შესახებ განდის ჩამოყალიბებული ჰქონდა საკუთარი შეხედულება, რომელშიც აღიარებდა მათ მჭიდრო ურთიერთკავშირს და გარკვეულ წილად ურთიერთგანმსაზღვრელად მიიჩნევდა. უფლების საფუძველს მოვალეობა წარმოადგენს, ხოლო მოვალეობა თავის მხრივ განსაზღვრავს უფლებას. "თუ კეთილსინდისიერად ვასრულებთ ჩვენს მოვალეობას, უფლების მოპოვება მარტივად აღარ არის". უფლებისა და მოვალეობის შესახებ განდის ფიქრია თეოლოგიური პრინციპებით განისაზღვრება: "ჩვენ გვეკუთვნის მხოლოდ მოქმედება, ხოლო ნაყოფი მისი ჩვენზე არ არის დამოკიდებული.. მოქმედება არის მოვალეობა, უფლება - მოქმედების რეზულტატი".

პიროვნების თავისუფლების ძირითად მოთხოვნას წარმოადგენს აზროვნებისა და მოქმედების სრული თავისუფლება, რომელიც შეიძლება შეზღუდული იქნას მხოლოდ და მხოლოდ სხვა ასეთივე თავისუფლებისათვის. განდი ამბობდა: "თავისუფლება აუცილებელია პიროვნების გამოვლენისათვის". ხოლო ითვალისწინებდა რა თავისუფლებისა და კანონის ურთიერთმიმართებას, წერდა - "მე ვემორჩილები ჩვენი არსებობის უმაღლეს კანონს - სინდისის ხმას".

აქედან გამომდინარე იგი აღნიშნავდა - "როდესაც სახელმწიფო კანონი შეუთანხმებელია ღმერთის კანონთან, ასეთ შემთხვევაში პირველისადმი დაუმორჩილებლობა მოვალეობას წარმოადგენს".

განდი, ამყარებდა რა დიდ იმედებს ახალგაზრდებზე, აღნიშნავდა: "ინდოეთი, ისე როგორც მთელი ქვეყანა ეკუთვნის არა მათ, რომლებიც სიკვდილის საზღვარზე არიან, არამედ ახალგაზრდებს, რომლებშიც სიცოცხლე დასადარდებელი და არა სიკვდილი".

განდი უარყოფდა ყოველგვარ ტირანიას, მაგრამ ერთს მაინც დასძენდა: "უმრავლესობის ტირანია ბევრად უფრო შეუწყობრებელია, ვიდრე უმცირესობისა".

განდის ესმოდა ძალადობას მოკლებული სახელმწიფოს შექმნის უტოპიურობა, მაგრამ ამ იდეაში ისეთ პერსპექტივასა და მოქმედების იმდენ კეთილშობილებას ხედავდა, რომ ბოლომდე მისი ერთგული დარჩა. იგი მიზნად ისახავდა პირველ რიგში ქვეყნის ხელისუფლების ძალადობისაგან ნაწილობრივ განთავისუფლებას, ხოლო შემდეგ - პერმანენტულ ბრძოლას იდეალური საზოგადოებისათვის. განდი ოცნებობდა ისეთ სახელმწიფოზე, რომელშიც ყველაზე ნაკლები ხელმწიფობა იქნებოდა.

განდის იანგროძივმა თავდადებულმა ბრძოლამ ინდოეთის ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის შედეგი გამოიღო. - 1947 წლის 25 აგვისტოს ინგლისმა დასტოვა ინდოეთი. ამ ჰეგემონიულად უდიდეს საქმეში განდის, როგორც იტყვიან, ლომის წვლილი მიუძღვის. 1948 წლის 30 იანვარს მშვიდობისა და ძალაუფლებების მოციქული ძალდატანების მსხვერპლი გახდა. ინდუსთა შოვინისტური ორგანიზაციის წევრმა განდი სიცოცხლეს გამოასალმა.

ითვალისწინებდა რა განდის სილიაღეს ა. კინშტაინი წერდა - "მომავალმა თაობებმა შეიძლება საეჭვოდ მიიჩნიონ, რომ ასეთი ადამიანი ჩვეულებრივი სხეულია და სისხლით დადილია მიწაზე". მაშინაც კარამაძე განდის ფილოსოფიური ლოტრინა კვლავაც არ კარგავს აქტუალურობას, კვლავაც მიმართავენ მას, როგორც ეროვნული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის მშვიდობიან მეტოდსა და საშუალებას.

გიორგი მელიქიძე

თავა და სოჭი

1988 წლის სექტემბრის ბოლოს შევიცარიის ქალაქ ჟენევაში სპეციალურმა საერთაშორისო სასამართლომ განიხილა ერთი ურვეულ საკითხი: ვის ეკუთვნის თავა? მოდავე მხარეები იყვნენ ისრაელი და ეგვიპტე. საკითხში რომ უკეთ გავერკვეთ, გადავხედოთ არც თუ ისე დიდი ხნის წარსულის მოვლენებს.

1967 წელს არაბეთ-ისრაელის ომში ისრაელმა ეგვიპტეს დათმობინა სინას ნახევარკუნძული. 1982 წელს საზავო ხელშეკრულების თანახმად ისრაელმა ეგვიპტეს დაკავებული ტერიტორიის დიდი ნაწილი დაუბრუნა. არ გადასცა თავა, წითელი ზღვის სანაპიროზე მდებარე 1კმ² მქონე ტერიტორია, სადაც შესანიშნავი ხუთფარსკვავიანი სასტუმრო კომპლექსი ჰქონდა აშენებული. მოდავე მხარეები შეთანხმდნენ, რომ საკითხი ჟენევის სასამართლოს გადაეწყვიტა, სადაც თითო წარმომადგენელიც გააგზავნეს. საერთაშორისო სასამართლოს 5 წევრიდან 4-მა თავას ტერიტორია ეგვიპტეს გადასცა, ხოლო სასტუმროს საკითხი კვლავ ღიად დატოვა. არის რამდენიმე ვარიანტი თუ როგორ განვითარდება მოკლებული მომავალში. შესაძლებელია თავას სასტუმრო კომპლექსით ორივე მხარემ ისარგებლოს, ან ეგვიპტემ იგი შეისყიდოს.

რატომ გავამახვილეთ თქვენი ყურადღება ამ არც თუ ისე მნიშვნელოვან საკითხზე? სად თავა და სად ჩვენი პირობები.

ჩვენ გვინდოდა, რომ თქვენთვის შეგვეხსენებინა ასეთი ფაქტის პრეცედენტი არსებობა. იგი მოხდა და ამდენად რეალურია, რომ მომავალშიც განმეორდეს. საქმე იმაშია, რომ საქართველოს თავისი ხანგრძლივი და ბელუკულმართი ისტორიის მანძილზე ბევრი ტერიტორიის დათმობა მოუხდა. თუ თამარის დროს საქართველოს სამეფო 240 ათას კმ² შეადგენდა /აქედან ბირძველი ქართული მიწა 150 ათას კმ² მოიცავდა/ სოციალიზმის ეპოქაში 70ათას კმ²-მდე შეიკვეცა და კრემლის ხრიკებს თუ გავითვალისწინებთ კიდევ უფრო შეიკვეცა გვემუქებოდა. მაგრამ მუქარა ერთია და შესრულება კი მეორე. ისტორიამ იცის არაჩვეულებრივი შემთხვევები და შესაძლოა დამოუკიდებელი საქართველო შეეცადოს ყოველგვარი ძალმომრეობისა და არეულობის გარეშე დაიბრუნოს ყოფილი ტერიტორიები, ვთქვათ სოჭი - ტუაფსეს ზოლი, რომელიც 1918 წელს გენერალ მაზნიაშვილის მონღოებით დაახლოებით თვენახევრით დაიბრუნეთ, შემდეგ კი კვლავ დავკარგეთ. იმ დროს სოჭის ოლქის მოსახლეობის 22 პროცენტი ქართველი იყო. თვით სოჭი კი ერთი მოზრდილი სოფელი იყო. დღეს გრძელდება ორჯონიკიძისა და სტალინის მიერ დაწყებული გამცემლობის პოლიტიკა. სოჭს მთელი საბჭოთა კავშირი აშენებს და "საკავშირო ჯანმრთელობის კერას" უწოდებენ, მაგრამ ვიმეორებთ, ისტორიამ იცის არაჩვეულებრივი შემთხვევები და მომავალში შეიძლება ყველაფერი მოხდეს. არ არის გასაკვირი, რომ თავას მსგავსად ჟენევის ან ჰააგის საერთაშორისო სასამართლოებს სოჭის საკითხის განხილვაც მოუხდეს და ტერიტორია ჩვენ მოგვაკუთვნონ, ქალაქი და მისი შემადგენელი ნაგებობანი კი სხვას. შესაძლოა ჩვენი ქალაქის გამოსყიდვა მოგვიხდეს ან სანაცვლოდ სხვაგან ახალი ქალაქის აშენება. ქართველმა საზოგადოებამ ყველაფერი უნდა იცოდეს და ყველაფრისათვის მზად იყოს. ამიტომაც შევამერეთ თქვენი ყურადღება დღეს შეიძლება არც თუ ისე, მომავალში კი შეიძლება უადრესად მნიშვნელოვან საკითხზე.

გურამ სინარულიძე

ყურადღება!

კომპერატივებსა და საწარმოებს შეუძლიათ თავიანთ საქმიანობას რეკლამა გაუწიონ გაზეთ "დროების" ფურცლებზე.

რედაქციის შენიშვნა: გაზეთის ერთ გვერდზე მოთავსებული რეკლამის ღირებულება /ერთი ეგზემპლ./ - 30კაპ.
1/2გვ. - 15კაპ; 1/4გვ. - 7კაპ. 1/8გვ. - 3კაპ.

